

2021-09-07

Dnr Komm2021/00789/S 1985:A

Uttalande om vaccination mot covid-19 av vård- och omsorgspersonal

Statens medicinsk-etiska råd (Smer) har vid sitt sammanträde den 2–3 september 2021 diskuterat etiska frågor kopplade till vaccination mot covid-19. En av de frågor som rådet diskuterat är vaccination av vård- och omsorgspersonal.

Den pågående samhällsdebatten har fokuserat på juridiska aspekter på frågan. Med detta uttalande vill Smer lyfta fram den etiska dimensionen hos denna fråga.

Rådet anser att anställda med patient-/brukarkontakt i hälso- och sjukvården och i omsorg och service till äldre och personer med funktionsnedsättningar har en moralisk skyldighet att vaccinera sig mot covid-19. Patientens/brukarens intresse av att smittoriskerna minimeras väger tyngre än den anställdes individuella val att vaccinera sig eller inte.

Motivering ur etisk synpunkt:

Patienter och brukare (i fortsättningen patienter) befinner sig genom sitt vård- eller omsorgsbehov generellt i ett sårbart tillstånd. Den som arbetar med patienter har en moralisk skyldighet att värna patientens hälsorelaterade intressen. I detta ingår att agera på ett sådant sätt så att risken för patienten att bli smittad av sjukdom vid kontakt med den anställda minimeras. Det innebär exempelvis att anställda har en moralisk skyldighet att stanna hemma vid symtom och följa övriga rekommendationer och föreskrifter. Det innebär också en skyldighet för anställda som saknar kontraindikation att låta vaccinera sig vid risk för smitta som kan leda till allvarliga hälsokonsekvenser för patienten. Patientens intresse av att smittoriskerna minimeras väger tyngre än den anställdes individuella val att vaccinera sig eller inte.

Arbetsgivaren bör underlätta för personal att vaccinera sig, exempelvis genom att möjliggöra vaccination under arbetstid.

Att personalen är vaccinerad minskar inte arbetsgivarens skyldigheter att minimera smittorisker genom att exempelvis tillhandahålla lokaler och skyddsutrustning, införa lämpliga arbetsrutiner samt organisera arbetet på ett smittsäkert sätt.

Juridiska aspekter:

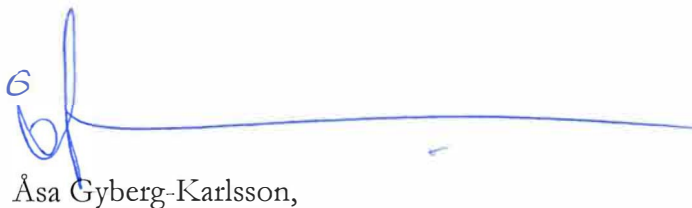
Arbetsgivaren har inte rätt att tvinga personal att vaccinera sig. Arbetsgivare har däremot en möjlighet att omplacera en anställd om det finns särskilda skäl utifrån verksamheten.

Smer vill betona vikten av att det finns ett regelverk som möjliggör för arbetsgivare inom vård- och omsorg att vidta åtgärder för att förhindra att personal riskerar att smitta sårbara patienter.

Uttalandet beslutades vid ordinarie sammanträde den 2–3 september 2021. I beslutet har deltagit Anton Nordqvist, Dag Larsson, Michael Anefur, Sofia Nilsson, Ulrika Jörgensen och Åsa Gyberg-Karlsson, samtliga ledamöter i rådet. I beredningen av ärendet deltog även Bengt Rönngren, Göran Collste, Kerstin Nilsson, Lilas Ali, Nils-Eric Sahlin, Olle Olsson, Marie Stéen och Mikael Sandlund, samtliga sakkunniga i rådet.

För rådet,

Åsa Gyberg-Karlsson,

Ledamot, Statens medicinsk-etiska råd